

”Flugtrute Møn”

Redningen af vores jødiske landsmænd

Kan du hjælpe?

Er der personer i hele Sønderjylland med rødder på Møn, kan nedenstående have interesse. Det mener Ove Christiansen, Løgumkloster, som kommer fra Møn, men stadig interesserer sig for sin fødeøjs historie. De danske jøder, som flygtede via Møn, samt deres efterkommere og efterkommere til Mønboere, som ved noget, kan bo overalt i landet, ja i princippet overalt i verden.

Møns lokalarkiv og Lokalhistorisk forening i Stege efterlyser beretninger og effekter til **en udstilling i oktober 2023, som skal markere 80 året for flugtruterne via Møn til Sverige** under den tyske besættelse af Danmark 1940 - 45.

Oktober er valgt, fordi det var her flugten kulminerede med store grupper af jøder, hvor den 10. oktober var særlig dramatisk. Her foretog tyskerne en omfattende razzia ved landsbyen Borre på Møn for at standse en gruppe på 32 danske jøder, som var på vej til Liselund slot på Østmøn, hvorfra de skulle til Sverige om natten. Men takket være modstandsmanden Leo Købmann fra Kalvehave, pastor Sandager, doktor Aaboe og hofjægermester Knud Rudolf Iuel på Petersgaard ved Langenæs blev tyskernes razzia en fiasko.

Razziaen i Borre ramte læge Rasmus Fenger, baron Niels Rosenkrantz, universitetslektor Jens Bing, som var jødisk og ventede på skibslejlighed. Da man ikke kunne få fat i dr. Fengers chauffør, Chr. Jensen, som var mistænkt for illegalt arbejde, arresterede man hans hustru, Martha Jensen. Desuden arresterede man en dyrlæge Asmussens husbestyrerinde, frk. Schmidt, en 70-årig fhv. vognmand, Jens Nielsen og en chauffør Hansen, som kørte en bil tilhørende en vognmand Frimann.

Man kan læse om hele historien hos Erik Henriques Bing: En afbrudt flugt til Sverige. 2018.

I Møns lokalarkiv og Lokalhistorisk forening på Møns Museum vil vi imidlertid gerne bidrage til, at historien på det punkt, altså hjælp til flugt, både bliver husket og også gerne må gentage sig, hvis en lignende situation skulle opstå, og hertil skal vi bruge hjælp, for ganske mange af de, som måtte flygte, blev hjulpet til Sverige via Møn.

En anden flugtrute via Møn er beskrevet i Gunnar Dyrberg: De ensomme ulve, 2009. Side 40-42.

Den hjælp, som vi efterlyser, er bidrag i form af beretninger, og også gerne genstande med relation til flugten.

Beretninger fra eventuelle nulevende, der kan huske deres egen oplevelse, eller fra første generations efterkommere, der kan berette om, hvad de har fået fortalt.

Genstande. Hermed mener vi genstande med relation til en beretning om flugten via Møn, som vi gerne vil låne til udstillingen, eller måske endda få skænket til vores lokalhistoriske samling, så eftertiden kan få glæde af at se dem.

Kan du bidrage med en beretning eller genstande med relation til begivenheden, så vil vi meget gerne høre fra dig. Genstandene kan enten være **breve, dagbøger, fotografier eller fysiske ting**, som underbygger netop din beretning.

Din beretning kan du sende pr. mail til df@museerne.dk.

Har du ikke internet, eller har du også en genstand, som du vil skænke eller indlåne til vores samling, kan du sende den pr. brev/pakke til Møns lokalarkiv, Storegade 75, 4780 Stege, eller vi kan arrangere, at du bliver besøgt af en af vores medarbejdere, uanset hvor i landet du bor, ved at skrive til os eller ringe til Dorte 30139357, tirsdag – fredag mellem 10-14. Du er også meget velkommen på arkivet fredage mellem 10-14. Der er kaffe på kanden.

Interesserede i hele Sønderjylland kan også henvende sig til Ove Christiansen, Mølleparken 92, 6240 Løgumkloster, telefon: 44.95.39.68, mobil: 21.53.93.17; e-mail: ohchris92@gmail.com.

Vi ønsker at indsamle oplysninger fra både de, som blev hjulpet til at flygte, de som hjalp dem, og de som kan huske at have oplevet begivenheder med relation til flugten.